



## **Szegedi Ítéltábla**

### **Az ügy száma:**

Mf.I.40.018/2022/11.

### **A felperes:**

felperes neve (címe)

### **A felperes meghatalmazott jogi képviselője:**

Dr. Császi Zsüliet (címe)

### **Az alperes:**

alperes neve (címe)

### **Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:**

Baranyai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Baranyai Zoltán ügyvéd, címe)

### **A per tárgya:**

Kártérítés megfizetése

### **Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Szegedi Törvényszék 3.M.70.010/2020/38.

### **A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:**

Alperes, 3.M.70.010/2020/39.

**Í T É L E T**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 250 000 (Kétszázötvenezer) forint perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 800 000 (Nyolcszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **Indokolás**

#### **A tényállás**

[1] A felperes 2013. március 1-től 2018. október 18-ig állt munkaviszonyban az alperesnél. Kezdetben traktorosként, ezt követően művezetőként, majd 2017 májusától éjjeliőr munkakörben dolgozott. Az éjjeliőr munkaköri feladatai közé tartozott az alperes vagyonvédelme, valamint az éjjeli műszak során – 18 órától reggel 6 óráig – legfeljebb két fő fogvatartott munkavégzésének a felügyelete. Ha a fogvatartottak bármilyen okból nem jelentek meg a telephelyen, úgy a terület bejárásán felül az általuk végzett feladatokat is a felperesnek kellett elvégeznie. Ezen feladatok voltak a következők: ellenőrizte a 160-170 db juh hodályát, a több ezer pulyka befogadására szolgáló pulyka telepet, elvégezte a lovak etetését, a telepen elhullott állatok összeszedését, valamint a bárányok ellésénél a születés után az utód különválasztása és külön területen történő elhelyezése. A bárányok ellésénél 2017 májusától 2018. október 15-ig hozzávetőlegesen 8-10 alkalommal vett részt.

[2] A felperes 2017. december 13-án munkavégzés közben rosszul lett, a mentő elszállította és a klinikai vizsgálatoknál a szívbillentyű cserével járó szívbélgáttal gyulladást és kétoldali agyi infarktust igazoltak. A góckutatás során 2018. január 23. napján Coxiella burnettii fertőzés jelenlétét állapították meg, a betegség okaként Q-láz megbetegedést jelöltek meg.

[3] A (megyei kormányhivatal) Járási Hivatala a felperesnél fennálló foglalkozási megbetegedést „Q-láz” diagnózissal C8 kódszámon elfogadta és nyilvántartásba vette, majd 2019. február 26-án kelt okiratával értesítette erről a felperest. A (megyei kormányhivatal) Járási Hivatala 2019. április 1. napján kelt CS-06/K01/0531-1/2019. számú határozatával a felperes 2017. december 14. napjától fennálló foglalkozási megbetegedésének üzemi jellegét társadalombiztosítási szempontból elismerte. A (megyei kormányhivatal) Járási Hivatala elsőfokú bizottsága szakvéleménye szerint a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 70

%-os, melyből a foglalkozási megbetegedésből eredő egészségkárosodás 58 %, amely 2017. december 17. napjától véleményezhető. A hivatal a felperes részére 2019. június 14-től 61 380 forint baleseti járadékot, 2019. július 4-én kelt határozatával 2019. június 15-től rokkantsági ellátást állapított meg, melynek havi összegét 117 490 forintban rögzítette. Megállapította, hogy az egészségi állapotának mértéke 30 %-os, kialakulásának időpontja 2017. december 14. Ez alapján a „D” minősítési kategóriába tartozik, rehabilitációja nem javasolt, kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható.

[4] A foglalkozási megbetegedés következményeként a felperes mindennapi élete elnehezült, nem tud munkát vállalni, a jobb kezének korlátozott mozgása miatt segítségre szorul. Gyermekai nevelésében részlegesen tud részt venni, folyamatosan gyógyszert kell szednie. Olvasási, szövegértési problémái léptek fel a kétoldali stroke miatt, kezének gyengesége miatt csak kivételesen vezethet járművet. Háztartási munkában nem, vagy csak csekély mértékben tud segíteni.

[5] A felek a közöttük fennálló munkaviszonyt 2018. október 15-én közös megegyezéssel megszüntették. Az okiratban rögzítésre került, hogy a felek egymással elszámoltak, a munkáltató a munkavállalónak az időarányosan járó munkabért, egyéb járandóságait, ki nem vett szabadságának megváltását pénzben megfizette és kijelentették, hogy egymással szemben a szerződésben megjelöltön kívül más jogcímen követelésük nincs.

### **A kereset és ellenkérelem**

[6] A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 10 000 000 forint sérelemdíj és ezen összeg után 2017. december 14-től járó késedelmi kamat, valamint perköltség megfizetésére. Keresete indokául előadta, hogy a munkaviszonnyal összefüggésben személyiségi jogsérelem érte azzal, hogy a 2017. december 14-től fennálló foglalkozási megbetegedését az alperes okozta, aminek következtében közvetlenül sérült a testi épséghez, egészséghez fűződő joga. Ez pedig ellehetetlenítette mindennapi életét.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Kifejtette, hogy a felperes munkaköri feladataiba nem tartozott bele az elletés, valamint nem állapítható meg kétséget kizáróan a Q-láz elnevezésű megbetegedés kórokozója a felperest munkahelyén a munkavégzés során fertőzte meg. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felek a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésekor megállapodtak abban, hogy egymással szemben az adott szerződésben megjelöltekön kívül semmilyen egyéb követelésük nincs.

### **Az elsőfokú bíróság ítélete**

[8] A Szegedi Törvényszék 3.M.70.010/2020/38. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 10 000 000 forint sérelemdíjat és ezen összeg után 2017. december 14-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot, valamint 500 000 forint perköltséget.

[9] Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a magyar államnak 633 856 forint szakértői díjat, valamint 600 000 forint eljárási illetéket.

[10] Nem találta alaposnak az alperes azon hivatkozását, hogy a munkaviszony megszüntetésekor a felperes joglemondó nyilatkozatot tett. Álláspontja szerint a (megyei kormányhivatal) Járási Hivatala a felperesnél fennálló megbetegedést kivizsgálta, ezt követően a Nemzeti Népegészségügyi Központ 2019. február 7-én kelt okiratával rögzítette a foglalkozási megbetegedés tényét és nyilvántartásba vételét, tehát a felperesnek 2018. október 15-én kelt megállapodáskor foglalkozási megbetegedés mibenlétéről nem lehetett tudomása. A felperes csak a Kormányhivatal közlését követően volt abban a helyzetben, hogy a megbetegedésének foglalkozási eredetéről megbizonyosodjék és arról rendelkezzen, tehát az ebből fakadó igényérvényesítéséről nem mondott le.

[11] A felperes egészséghez fűződő jogát vizsgálva az alperes törvényes képviselőjének nyilatkozata és (tanú 1) tanú vallomása alapján megállapította, hogy a felperes nemcsak éjjeliőri feladatokat látott el, hanem alkalmanként pulykákkal, juhokkal és lovakkal is kapcsolatba került, továbbá a juhok esetében az elletés folytán az elkülönítéskor konkrét munkaköri feladatai voltak.

[12] Az eljárás során beszerzett (egyetemi) Igazságügyi Orvostani Intézeti egyesített igazságügyi orvos-pszichiáter és állategészségügyi szakértői véleményét az ítélet alapjául fogadva pedig rögzítette, hogy a Q-láz fertőződés fő forrása az állatokkal történő közvetlen érintkezés, rendszerint az ellések, vetélések során közvetlenül, de a nyers tej, az ebből kiszűrt termékek, illetve beszáradt váladékokat tartalmazó por közvetítésével is gyakori a fertőzés, fő forrását a juhok és kecskék képezik. A felperes esetében a legvalószínűbb fertőzési forrás az alperesi munkahelyen történő közvetlen érintkezés, vagy belégzés okozta megbetegedés.

[13] Megállapította, hogy a felperes az éjjeliőr feladatok megkezdését megelőzően erre a munkakörre munkavédelmi oktatást nem kapott, továbbá az alperes az őt megillető munkavédelmi eszközökkel sem látta el. Mivel a felperes saját háztartásában nem foglalkozott állattartással, esetleges kullancs csípésre vonatkozó adat nem merült fel, a szakértő által említett nagyfokú valószínűség a bizonyossággal határos, ezért megállapíthatónak látta, hogy a felperes foglalkozási megbetegedése az alperesnél fennálló munkavégzéssel összefügg, azzal ok-okozati viszonyban alakult ki.

[14] A sérelemdíj összegszerűségének megállapításakor elfogadta a felperes házastársának, (tanú 2)-nek a tanúvallomását, amely alátámasztotta a felperes azon előadását, hogy betegsége következtében legyengült, karját korlátozottan képes használni, gyakran szédül, a házimunkában, ház körüli munkában nem tud részt venni. Korlátozott a három kiskorú gyermek nevelésében való részvétele, autót nagyon ritkán és rövid távon vezet, valamint a gyógyszereszedése folyamatos.

[15] Kifejtette, hogy a felperes által kért sérelemdíj összege nem eltúlzott, mivel a felperes a foglalkozási megbetegedés következtében fiatalon, 40 évesen veszítette el egészségi

állapotának jelentős részét, rokkantsági ellátásban részesül, mozgása, kommunikációja, beszéde megnehezült, mely a mindennapi életét részben ellehetetlenítette.

### **Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem**

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását, másodlagosan a sérelemdíj leszállítását, harmadlagosan lényegében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[17] Az elsődleges fellebbezési kérelmével kapcsolatban az általa az elsőfokú eljárásban előadott pergátló kifogásra, a szakértői vélemény aggályos voltára, a kimentési okok jogszerűtlen hivatalbóli vizsgálatára, illetve az elsőfokú bíróság e körben tett, álláspontja szerint iratellenes megállapítására, valamint a CSMK szakértői bizottsága elsőfokú szakértői véleményének téves értékelésére hivatkozott.

[18] Érvelése szerint a bíróságnak az általa hivatkozott pergátló kifogás alapján a keresetet el kellett volna utasítani arra figyelemmel, hogy a felperes maga kezdeményezte a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését, ekkor már tudatában volt, hogy a megbetegedését a Q-láz fertőzés okozta, mivel ezt 2018. január 23-án a góckutatás már tisztázta. A felperes tudta, hogy baleseti járadékra, majd rokkantsági ellátásra azt követően lesz jogosult, ha a munkaviszonya megszüntetésre kerül, így az az érvelés, hogy a 2019. február 26-án kelt okiratok kézhezvételét követően kellett volna az igényérvényesítésről lemondania, ellentétes a felperesi kezdeményezéssel és a történeti előzményekkel.

[19] Kifejtette, hogy az eljárás során beszerzett (egyetemi) Igazságügyi Orvostani Intézetének egyesített igazságügyi orvos-pszichiátriai és állategészségügyi szakértői véleménye aggályos, és nem alkalmas arra, hogy arra a bíróság ítéletet alapítson. Önmagával és a perbeli adatokkal ellentétes a szakvélemény, mivel nem igazolt juhállományi fertőzöttségre utalva állapítja meg – valószínűsítés alapján –, hogy a felperes megfertőződése az alperes telephelyén történhetett. A szakvélemény olyan szakcikkre hivatkozik a hazai juhállomány átfertőződésével kapcsolatban, amely a szakvélemény készítésekor még nem publikált, továbbá a kórokozó cirkulálását közli, az azonban mégsem volt kimutatható az alperesi juhállományból. Kiemelte, hogy az eredeti szakvélemény azt sugallja, hogy a hazai állományok átfertőzöttsége 30 %-os, ami a szakértő szóbeli meghallgatásakor felmutatott publikáció szerint 2019-es adatokon alapuló megállapítás, holott a felperes megbetegedése a rendelkezésre álló adatok szerint 2017. december 13-át megelőzően történt meg, továbbá a publikáció nem jelölte meg az alperesi telephelyet, mint a kórokozó kimutatott gócpontját. Álláspontja szerint a szakértő azt sugallta az átfertőzöttségi mutatóval, hogy fokozottan elterjedt Magyarországon a Coxiella burnettii kórokozó, de ezt a későbbi adatok felhasználásával tette úgy, hogy tisztában volt a periratok alapján a felperes megbetegedésének időpontjával és azzal, hogy nincs kimutatva az alperes telephelyén – a szakértő által idézett adatok alapján sem – a kórokozó jelenléte.

[20] Rögzítette, hogy az igazságügyi szakértői személyes meghallgatását követően a szakértői vélemény megállapítását ekkor nem vitatták, de korábban aggályosnak tartotta a szakvéleményt és mindig fenntartotta valamennyi korábbi nyilatkozatát, így téves az az ítéleti megállapítás, hogy az igazságügyi szakértői vélemény meghallgatását a felek nem vitatták.

[21] Hangsúlyozta, hogy a (település neve)-i telepen 30-100 közötti fogvatartott dolgozik zárt fizikai rendben és a felperes is ennek a zárt rendszernek volt a része. Megbetegedés sem a fogvatartottak, sem pedig a hivatásos és polgári állomány dolgozói között nem volt észlelhető – itt nemcsak a felperes tüneteit nézve, hanem a szakvélemény által említett influenza-szerű tüneteket is. Az állomány folyamatos orvosi kontroll alatt áll, influenza-szerű megbetegedést nem észleltek és nincs orvosi adat, amely a perbeli kórokozó általi enyhe lefolyású betegségeket rögzített volna.

[22] A szakvélemény szerint a kórokozó lényegében soha nem ürül ki az állati szervezetből, az állományban cirkulál, ezért a tüneteknek a fogvatartotti, vagy a hivatásos polgári állományban is jelentkeznie kellett volna a felperessel történtek óta, ilyen tüneteket senkinél nem tapasztalt. Életszerűtlen, hogy csak és kizárólag egy személy, a felperes betegszik meg olyan munkakörnyezetben, ahol a szakvélemény valószínűsítése szerint jelen kell lennie a kórokozónak.

[23] Az igazságügyi szakvélemény szerint nem határozható meg pontosan a megfertőződés időpontja, de 2017. december 13-a előtt legalább hetekkel vagy hónapokkal korábban kellett volna megtörténnie. Ebben az időszakban a felperes nem kaphatta el a juhok ellése közben a kórokozót, hiszen azok pont a perbeli időszakban ellettek a telephelyen, és ez is alátámasztja, hogy a szakértői valószínűsítés megalapozatlan.

[24] Hangsúlyozta, hogy a kórokozó bárhol elkapható, ahhoz nem kell juhakolban dolgozni. Nem merült fel ugyan adat arra, hogy a felperes állatokkal máshol dolgozott volna, nyerstejet fogyasztott, vagy kullancs csípést szenvedett volna el, de ezeket kizárni sem lehet, hisz a felperes falusi környezetben él, ahol ha maga nem is, a szomszédai tarthatnak állatot, így a fertőzés megtörténhetett a lakóhelyén is.

[25] Kifejtette, hogy a bíróság kimentési okként vizsgálta a védőeszközök meglétét és a munkavédelmi oktatás megtörténtét, de a felperes keresetében nem hivatkozott a védőeszközök hiányára, vagy más munkavédelmi hiányosságra, a bíróság azonban ennek ellenére vizsgálta ezeket a körülményeket. Figyelemmel arra, hogy nincs egyértelmű bizonyíték, hogy a felperes munkakörének ellátása során fertőzött meg a Coxiella burnettii kórokozóval, megalapozatlan arra következtetni, hogy a felperes által nem hordott védőeszköz (munkavédelmi kesztyű) vagy a munkavédelmi oktatás állítólagos hiánya a bizonyossággal határossá teszi a szakértő által állított nagyfokú valószínűséget a felperes megbetegedése és a munkakör ellátása között.

[26] Kifogásolta a (megyei kormányhivatal) Szakértői Bizottságának elsőfokú szakértői véleményével kapcsolatos ítéleti okfejtést. Rámutatott, nem volt részese a kormányhivatal előtti eljárásnak, ezért annak döntésével szemben jogorvoslattal sem élhetett, illetve mivel a jelen jogvitában nem az egészségkárosodás kérdése volt releváns, nem volt jogalapja a kormányhivatali határozat vitatásának.

[27] A másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban előadta, hogy a felperes által elszenvedett egészségkárosodás nem áll arányban a megítélt sérelemdíj összegével.

[28] E körben kifogásolta a felperes feleségének tanúkénti meghallgatását. Álláspontja szerint ugyanis egy elfogult családtag tanúvallomása nem alapozza meg az összegszerűséget. Nem tartotta hitelesnek – szavahihetőségük hiányában – a felperes és házastársa előadását a mindennapi élet megnehezülésével kapcsolatban, tekintettel arra, hogy a felperes egészségi állapota tudatában 2019. évben harmadik gyermeket vállaltak. A gyermekvállalás ugyan mindenkinek saját szuverén döntése, azonban, ha a felperes egészségi állapota tudatában alkalmas volt a gyermekvállalás mellett dönteni, akkor az általa előadottak nem valósak, mert egy újszülött érkezése fokozott törődést és odafigyelést igényel a szülők részéről a meglévő két gyermek mellett.

[29] Kérte figyelembe venni, hogy olyan jogszabályi előírást nem sértett meg, amely összefüggésben lenne a felperesi egészségkárosodással, hisz a szakértő a személyes meghallgatása során elismerte, nincs olyan előírás, amelyet a kórokozó terjedésének akadályozása érdekében hoztak volna (például szájmazsk), azaz az alperes akkor sem tud megakadályozni a felperesével megegyező esetet, ha fokozottabb gondossággal jár el. Egy ismeretlen kórokozóval szemben védekezni képtelenség és a védekezés sem gátolja azt, hogy az fertőzést okozzon emberben is.

[30] A harmadlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a (tanú 3) állatorvos tanúkénti meghallgatására tettek indítványt, továbbá az általa A/9. sorszám alatt becsatolt mellékletet figyelmen kívül hagyta és mindennek indokát sem adta az ítéletben.

[31] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, valamint kötelezze az alperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján meghatározott ügyvédi munkadíj viselésére azzal, hogy a jogi képviselő áfa fizetésére nem köteles.

[32] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései is megalapozottak.

[33] Kifejtette, hogy a felperes 2019. február 26-tól volt abban a helyzetben, hogy a megbetegedésének foglalkozási eredetéről megbizonyosodjék és arról rendelkezék, és ezt követően az ebből fakadó igényérvényesítéséről nem mondott le.

[34] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a (egyetemi) Igazságügyi Orvostani Intézetének egyesített igazságügyi orvos-pszichiátriai és állategészségügyi szakértői véleményét a kiegészítést követően az ítéleti tényállás alapjául elfogadta, mivel az egyértelmű, világos és aggálytalan volt, illetve, hogy az igazságügyi állategészségügyi szakértő személyes meghallgatását követően a szakértői vélemény megállapításait maguk a felek sem vitatták.

[35] Rögzítette, hogy az alperes ugyan kimentési okként nem hivatkozott rá, de a bíróság vizsgálta, hogy a felperes munkaköri feladatainak elvégzése során megfelelő kollektív és egyéni védőeszközzel el volt-e látva, illetve a megfelelő munkavédelmi kioktatása megtörtént-e. Megállapítható volt, hogy a felperes nemcsak, hogy nem kapott megfelelő munkavédelmi oktatást, hanem az alperes őt a megfelelő munkavédelmi eszközökkel sem látta el.

[36] Érvelése szerint a sérelemdíjösszegezésének megítélése kapcsán a felperes házastársának tanúvallomása alátámasztotta a felperes előadását. A sérelemdíjösszegezés nem eltúlzott, mivel a felperes a foglalkozási megbetegedés következtében rendkívül fiatalon, 40 évesen veszítette el egészségi állapotának jelentős részét, rokkantsági ellátásban részesül, mozgása, kommunikációja, beszéde elnehezült, mely a mindennapi életvitelét részben ellehetetlenítette.

### **Az ítéltábla döntése és annak indokai**

[37] A fellebbezés alaptalan.

[38] Az ítéltábla – az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmény fennálltának hiányában – felülbírálati jogkörét a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdés alapján erre irányuló fellebbezési kérelemre és fellebbezési ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolta figyelemmel arra, hogy ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező milyen döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal és milyen jogszabálysértésre hivatkozással teszi.

[39] A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra figyelemmel az ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

[40] Nem osztotta az alperes azon álláspontját, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséről szóló megállapodásba foglalt joglemondó nyilatkozatra tekintettel a felperes keresetét az elsőfokú bíróságnak el kellett volna utasítania. E körben az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 5. § (2) bekezdés szerint a jogról lemondó, vagy abból eredő nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni, ebből pedig helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a munkaviszony megszüntetésére irányuló közös megállapodásba foglalt joglemondó nyilatkozat nem vonatkoztatható másra, csak a jognyilatkozat megtételének időpontjában ismert kárra (EBH 2003.889.) Az előbbieket miatt az alperes érdekében állt azon állításának bizonyítása, hogy a felperes már a nyilatkozat megtételekor tudott nemcsak Q-láz megbetegedéséről, hanem arról is, hogy az a munkavégzésével áll okozati összefüggésben. A felperesi nyilatkozat szerint ugyanis az okozati összefüggés felismerése részéről későbbi, annak alapja a 2019. február 26-án kelt okirat, amellyel őt az illetékes hatóság Q-láz megbetegedésének foglalkozási betegségként történő elfogadásáról tájékoztatta.

[41] A bizonyítási érdekről történő tájékoztatást (anyagi pervezetést) követően az alperes a foglalkozási megbetegedés kivizsgálása során a felperes tanúkénti meghallgatásáról 2018. július 3-án készült – az ellenkérelemhez már korábban is mellékelte – jegyzőkönyvet csatolta. Ez azonban mindössze azt tartalmazza és igazolja, hogy a felperest a kivizsgálást végző hatóság meghallgatta munkavégzési helyeiről, munkaköri feladatairól és otthoni körülményeiről. Nem bizonyítja azonban azt, hogy a felperes tudata ekkor már átfogta a megbetegedése és a munkavégzése között fennálló ok-okozati összefüggést.

[42] A bizonyítatlanságot az ítéltábla a Pp. 265 § (1) bekezdése alapján az alperes terhére értékelte. Következésképpen azt állapította meg, hogy a felperes a joglemondó nyilatkozata megtételének időpontjában, azaz 2018. október 15-én nem ismerte az előbbi okozati összefüggést, emiatt joglemondó nyilatkozatát nem lehet olyannak tekinteni, amely kiterjedt volna a foglalkozási megbetegedéssel kapcsolatos igényekre is.

[43] Nem értett egyet az ítéltábla azzal az alperesi hivatkozással sem, hogy a szakértői vélemény aggályos lenne. A szakértő szakvéleményében egyértelmű, világos és ellentmondásmentes magyarázatot adott arra, miért tekinti lényegében a bizonyossággal határosan megállapíthatónak a felperes munkavégzése és a Q-láz megbetegedése közötti okozati összefüggés fennálltát és miért nem cáfolják ezt a bizonyossággal hatályos valószínűséget az alperes által felhozott érvek.

[44] Az előbbiek okán nincs a szakértői vélemény aggálytalanságát megdöntő ereje annak az alperesi hivatkozásnak, hogy a hazai juhállomány átfertőzöttségét bemutató adatok 2019 évből származnak. A szakértői véleményből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy a beszáradt váladékokban található kórokozó akár egy évig is fertőzőképes maradhat (3.M.70010/2020/7. szakvélemény 25. oldal), illetve a fertőzés az állatállományban folyamatosan cirkulál, ami azt jelenti, hogy az állatokból a kórokozót kiirtani nem lehet, a bennük lévő, addig tüneteket nem okozó kórokozók különböző hatásokra (pl. ellés) a gazdaállatot újra tünetessé, vagy legalábbis fertőzőképpé tehetik. Az előbbieket figyelembe véve valamilyen szinten iránymutató lehet a hazai juhállomány átfertőzöttségéről 2019 évben készült felmérés eredménye a felperes megfertőződésének időszakára is, függetlenül az időbeli távolságtól. Különösen igaz ez a szakértő azon nyilatkozatára figyelemmel, hogy az átfertőzöttség 2013-tól 2019-ig 6 %-ról 30 %-ra emelkedett (3.M.70010/2020/7. szakvélemény 23. oldal első bekezdés).

[45] Annak az alperesi hivatkozásnak sincs a szakértői véleményt cáfoló eredménye, hogy a 2019 évi felmérés sem mutatta a telephelyüket gócpontnak, a szakértői véleményből ugyanis az is kiderül, hogy az antitestek (amelyeknek egyébként két típusát említi) az állatok szervezetéből 3, illetve ennél valamivel több hónap után eltűnnek annak ellenére, hogy a kórokozó a szervezetükben marad. Az tehát, hogy egy átfogó felmérés nem mutat érintettséget, csupán azt jelenti, hogy a vizsgálat idején nem volt az adott állatállományban ellenanyag kimutatható.

[46] A szakértői vélemény arra is kitér, hogy a vizsgált kórokozó okozta megbetegedés leggyakrabban tünetmentes és az alperesi munkavállalókat nem szűrték le olyan módon, amely orvosilag alkalmas lenne megállapítani, hogy náluk fennállt-e korábban vagy aktuálisan ilyen fertőzés. Emiatt nincs jelentősége az alperes azon érvelésének, hogy a

többi dolgozó tüneteinek hiánya kizárná, hogy a felperes az alperes telephelyén fertőződött volna meg. Különösen, hogy a szakértői véleményből az is kitűnik, hogy ha az állati gócforrás már gyenge vagy csekély mértékű, az is előfordulhat, hogy csupán egy ember fertőződik. (3.M.70010/2020/7. szakvélemény 25 oldal utolsó előtti bekezdés és 27. oldal utolsó bekezdés).

[47] Az állatállomány – szakértői véleményből kiolvasható – jellemző tünetmentessége irrelevánssá teszi az alperes arra történő hivatkozását, hogy a telephely állatállományánál folyamatos orvosi kontroll mellett sem észleltek influenza-szerű megbetegedést.

[48] Az pedig, hogy a szakértői vélemény szerint – humán gyógyászati szempontból – egyetlen darab kórokozó is elegendő a fertőzés kialakulásához (3.M.70010/2020/7. szakvélemény 25. oldal közepe) magyarázatot ad arra, miért fordulhatott elő, hogy a felperes már a nagyobb fertőzésveszélyt jelentő ellések előtt megfertőződhetett. A fertőződést ugyanis nem lehet szükségszerűen a legnagyobb fertőzésveszély időszakához kötni.

[49] Mindezek miatt az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el aggálytalannak a szakértői véleményt.

[50] Az ítéltábla álláspontja szerint nincs jelentősége annak az alperesi érvelésnek sem, hogy az elsőfokú bíróság felperesi hivatkozás nélkül vizsgálta, mint kimentési okot a védőeszközök meglétét és a munkavédelmi oktatás megtörténtét. Egyrészt azért, mert az Mt. 166. §-a, amely azt mondja ki, hogy a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt, objektív felelősségi alakzatot ír le. Ennek következtében pedig az alperes felelősségének megállapításához nem szükséges részéről jogellenes magatartás tanúsításának bizonyítása, kártérítési felelősségének fennálltat nem befolyásolja tehát, hogy követett-e el a balesettel okozati összefüggésbe hozható munkavédelmi szabálysértést vagy sem. Másrészt az elsőfokú bíróság lényegében a nagyfokú valószínűséget kimondó szakértői vélemény megerősítéseként utalt e szabálysértésekre, a fent kifejtettek szerint azonban a szakértői vélemény önmagában is kellő alapot nyújt a betegség és a munkavégzés közötti okozati összefüggés, tehát a kártérítési felelősség jogalapja szempontjából. Harmadrészt a munkáltató jogellenes magatartásának, a jogsértés súlyának, a felróhatóság mértékének a sérelemdíj összegének meghatározása körében lehetett volna jelentősége (Ptk. 2:52. § (3) bekezdés), azonban e körben az elsőfokú bíróság az általa megállapított munkavédelmi szabálysértéseket nem értékelte, csupán a felperes életkorát, egészségi állapotát, mozgásának, kommunikációjának elnehezülését, mindennapi életvitelének ellehetetlenülését, személyi körülményeit. Emiatt nincs perdöntő jelentősége annak, hogy e körben az elsőfokú bíróság megállapításai iratellenesek-e, tévesek-e.

[51] Ugyancsak nem foghatott helyt az alperes azon kifogása sem, hogy az elsőfokú bíróság olyan bizonyítékot vett figyelembe az egészségkárosodás mértékének megállapításához, amellyel kapcsolatban a munkáltató jogorvoslattel nem élhetett, illetve amely olyan kérdésben határozott, amely a jelen eljárásban nem releváns, ezért nem volt jogalapja a kormányhivatali határozat vitatásának. Bár tény, hogy a (megyei kormányhivatal) Szakértői Bizottságának elsőfokú szakértői véleménye a felperes egészségkárosodásának tárgyában született, a 70 %-os össz-szervezeti egészségkárosodáson túl azonban adatot

tartalmaz a felperes foglalkozási megbetegedésből eredő egészségkárosodásának mértékére is, amelyet 58 %-ban határozott meg. Ez utóbbi olyan tényadat, amely épp annak az egészségsértésnek a mértékét írja le, amely a szakértői vélemény által bizonyítottan a felperes esetében az alperesnél történő munkavégzésével összefüggésben következett be, ezért tehát a jelen per elbírálása szempontjából relevanciával bír. Az pedig, hogy a szakértői vélemény olyan eljárásban született, amelyben az alperes félként nem vehet részt, nem teszi ezt a bizonyítékot a jelen perben felhasználhatatlanná. A szakértői véleménnyel megállapított egészségkárosodási mértéket az alperes a jelen eljárásban kifogásolhatta volna, azzal szemben saját állítását – ugyancsak szakértői bizonyítás útján – igazolhatta volna. E körben azonban bizonyítási indítványt nem tett, sőt fellebbezésében sem állítja, hogy az említett tényadatot vitató nyilatkozatot tett volna az elsőfokú eljárásban, ami egyáltalán a szakértői bizonyítás szükségességét felvethette volna.

[52] Az előbbiek miatt nem volt mód az alperes elsődleges fellebbezési kérelmének helyt adva az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és a felperes keresetének elutasítására.

[53] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelme körében az ítéltábla nem találta megalapozottnak a felperes feleségének elfogultságára és az arra vonatkozó hivatkozást, hogy az előbbiek okán a tanúvallomás a keresetösszegezésének megalapozására nem volt alkalmas. A személyi körülményeket, a mindennapi élet elnehezülését értelemszerűen az igény érvényesítőjének közvetlen környezetében élők látják, így hitelt érdemlően is leginkább ők tudják azt bizonyítani. Önmagában a hozzátartozói viszony nem jelenti azt, hogy a tanú ne tudna objektív, befolyástól mentes, tényszerű tanúvallomást tenni. E körben az alperes csupán a harmadik gyermek vállalásának tényével kívánta a tanú szavahihetőségét megkérdőjelezni, abból azonban, hogy egy házaspár harmadik gyermeket vállal, még önmagában nem következik, hogy egyikük egészségi állapota ne lehetne egy munkabalesettel okozati összefüggésben súlyos mértékben károsodott, a mindennapi élete ne nehezülhetett volna el a tanú által előadottnak megfelelő mértékben. A jelen perben meghallgatott tanú vallomását ugyanis alátámasztották a szakértői véleményben megállapítottak, hiszen 70 %-os egészségkárosodás, de ezen belül az 58 %-os foglalkozási megbetegedésből eredő egészségkárosodás is nyilvánvalóvá tesz az érintett mindennapi életében jelentkező nehézségeket, önmagában is bizonyítja azokat. Emiatt (tanú 2) tanúvallomása hozzátartozói minősége ellenére sem volt mellőzendő.

[54] Annak, hogy a munkáltató megsértette-e az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint a munkavédelmi szabályokat – a már korábban kifejtettek értelmében – azért nincs jelentősége a sérelemdíj összegének meghatározása során, mert az elsőfokú bíróság sem vette e jogszabálysértéseket figyelembe e körben.

[55] A megítélt sérelemdíj összegének mérsékléséhez nem szolgálhatott kellő indokul az az alperesi érvelés sem, hogy állítása szerint egy gyakorlatilag ismeretlen kórokozóval szemben védekezni képtelenség, illetve a jelen ügyben a körülményekhez képest fokozott gondossággal járt el. A sérelemdíj mértékének meghatározásához alapul szolgáló szempontokat a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése sorolja fel példálózóan. E szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egyösszegben határozza meg. Az elsőfokú bíróság az előbbiek körében a fent már

részletezett szempontokat vette figyelembe, nem értékelte azonban azt, hogy a fertőzés elkerülése érdekében kellő gondossággal járt-e el vagy sem.

[56] Mindezekre figyelemmel az alperes másodlagos fellebbezési kérelme sem volt teljesíthető, az általa felhozott érvek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét nem találta mérsékelhetőnek.

[57] A harmadlagos fellebbezési kérelem tekintetében előadott alperesi érveket sem találta az ítéltábla helytállónak. Bár tény, hogy az elsőfokú bíróság – a Pp. 346. § (5) bekezdését sértően – nem indokolta az alperes (tanú 3) állatorvos tanúkénti meghallgatására irányuló bizonyítási indítványának elutasítását és az általa A/9. szám alatt csatolt bizonyíték mellőzését, ez azonban nem olyan súlyos eljárási szabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna. Az ítélet hatályon kívül helyezésére ugyanis a Pp. 381. § értelmében csak olyan, az elsőfokú eljárás megismétlését vagy kiegészítését szükségessé tevő lényeges eljárási szabálysértés vezethet, amely az ügy érdemére kihatott és amely orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem célszerű. A sérelmezett mulasztás azonban nem ilyen a következők miatt. A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a bizonyítási indítványban a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt, a bizonyítási eszközt, a bizonyítási módot, és köteles röviden megindokolni azok bizonyításra való alkalmasságát. A (2) bekezdés értelmében pedig az okirat és a tárgyi eszköz rendelkezésre bocsátásakor a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt és köteles röviden megindokolni a bizonyításra való alkalmasságát. Sem az alperes tanúbizonyítási indítványa, sem pedig az okirati bizonyíték rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos eljárása nem felelt meg maradéktalanul az előbbi követelményeknek, egyik esetben sem indokolta ugyanis meg a bizonyításra való alkalmasságot, de még csak a bizonyítani kívánt tényt sem jelölte meg. A Pp. 276. § (4) bekezdésének a) pontja alapján viszont a bíróság köteles mellőzni a bizonyítás elrendelését, ha a bizonyítási indítványt a fél nem e törvényben foglaltaknak megfelelően terjeszti elő, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik. Releváns eltérő rendelkezés hiányában az elsőfokú bíróság mellőzni volt köteles a bizonyítás elrendelését, a bizonyíték figyelembevételét. Az, hogy az előbbiekről az ítéletében nem adott számot, nem hatott ki az ügy érdemére, következésképpen az indokolásbéli mulasztás nem ad okot az ítélet hatályon kívül helyezésére. Az előbbieken túl a bizonyítás elrendelése mindkét esetben szükségtelenként is mellőzendő volt a Pp. 276. § (5) bekezdése értelmében, ugyanis a szakértői bizonyítás fényében nem volt várható, hogy akár a tanúvallomásból, akár az okiratból a perben jelentős tények megállapításához felhasználható, figyelembe vehető bizonyítékhoz jusson a bíróság.

[58] Ugyanakkor megjegyzendő, hogy a meghallgatni kért tanú írásbeli nyilatkozata és az A/9. szám alatti irat mégsem maradt teljesen figyelmen kívül, a szakértő ugyanis szakvéleményében utal azok tartalmára (3.M.70010/2020/7. számú szakvélemény 27. oldal utolsó bekezdés, 28. oldal első bekezdés).

[59] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[60] A peresztés alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes felperes perköltségét megfizetni, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

[61] Az ítéltábla az illeték viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, összességéről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján döntött.

Szeged, 2022. december 5.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Gál Attila s.k.

Dr. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró